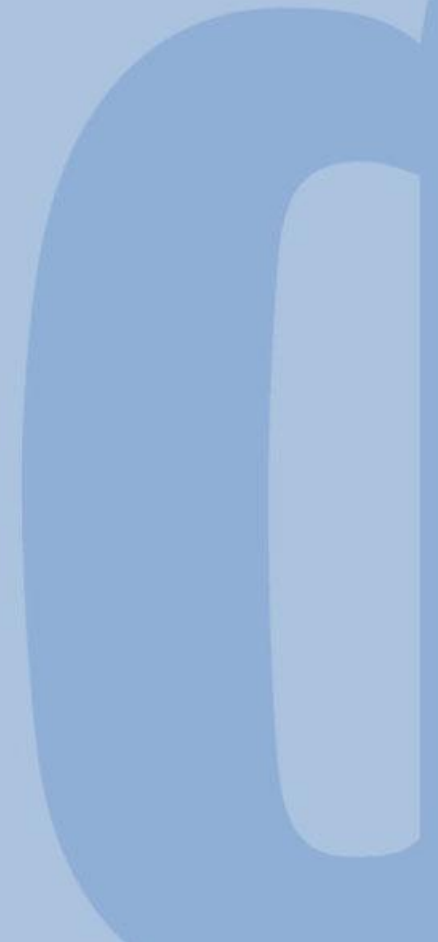

Grenzeloos=

Weten waar we goed in zijn

Weten waar we goed in zijn

Key Note Onderwijs Research Dagen 2003

vrijdag 9 mei 2003

Open Universiteit

Congrescentrum Rolduc te Kerkrade

A.M.L. van Wieringen

Hoe verbeteren we ons onderwijs?

Favoriete strategieën die werken?

- **Autonomievergroting, beleidsvoerend vermogen**
- **Standaarden, toets-, examen- en certificatie-infrastructuur, afrekenen**
- **Marktwerving: concurrentie, vraagfinanciering, consumenteninformatie, schoolgidsen**
- **Kennisintensiteit verhogen, kennis, expertise inbrengen**

Wat moeten we verbeteren: waarin zijn we eigenlijk goed

Vergelijking op indicatoren

- *OESO Onderwijs in een Oogopslag / Education at a Glance*
- Veel indicatoren
- Input, proces, output, context
- Veel in ontwikkeling: elke keer betere publicatie
- Vrijwillige vergelijking

EU richtpunten

Lissabon ambitie

- **EU aan de top**
- **Nederland in de kopgroep**

Wat zijn richtpunten die daaraan bijdragen?

- **Kenniseconomie**
- **Sociale cohesie, duurzaamheid**

Hoe goed zijn andere landen , hoe goed zijn wij

- **norm is EU gemiddelde of**
- **norm is 3 beste EU landen?**

EU Open Coördinatiemethode

- Combinatie van nationaal en internationaal
- Vooral Europese Raad en lidstaten; Europese parlement en Commissie minder van belang

- Alle lidstaten nemen deel
- Werkt via consensus

- Geen verplichting (Verdrag van Maastricht)
- Formeel niet-bindend, feitelijk veel meer bindend dan OESO
- Voorts: *'naming and shaming'*

Welke richtpunten?

- Voortijdig schoolverlaten
- Aandeel bachelors exact/
techniek
- 80% hso voltooid
- Halvering laagscorende
15 jarigen
- Deelname aan LLL
- 15% versus 19% en 10%
- 5,8 pro mille versus 18,3
(=3 beste landen)
(vrouwen 2,1 versus 13,8 in
3 beste landen)
- 68% versus 65% en 83%
- PISA:
natuurkunde nr 6;
wiskunde nr 1;
leesvaardigheid nr 3
- 16% versus 8% en 19%

Eisen aan richtpunten

- **Zijn dit de juiste richtpunten, geven ze essentie beleidsprobleem weer?**
- **Robuust, valide**
- **Eenvoudig te meten**
- **Te begrijpen door burgers**
- **Vergelijkbare situaties weergeven**
- **Niet-manipuleerbare beleidseffecten in de tijd laten zien**

Toegevoegde Richtpunten?

- **Basisvaardigheden beroepsbevolking**
- **Overige leervoorzieningen**

I Functionele geletterdheid (IALS)

Niveau 1 NL: 10 %

Niveau 1 VK: 20%

II Benutting van leermogelijkheden buiten de school

- **Leermogelijkheden elders onderkennen**
- **Formalisering van deze leermogelijkheden**
- **Verbinden met schoolse leermogelijkheden**

Kennisbasis per richtpunt, hoe hebben we kennis georganiseerd?

- **Voorbeeld: techniek en beta**
- **Welke verklaring, welke mogelijke ingrepen?**
- **Welke interventies zijn mogelijk en geoorloofd (bv ontmoedigen alfa/gamma studies)**
- **Welke aanpak zal kunnen werken?**
- **Hoe in gang te zetten?**
- **Voor- en nameting of experimenteer- en controlegroep?**

Kennismodel: geïnstitutionaliseerd

RDD Model (vh WOV)

- **Onderzoek: SVO, NWO, NWO-PROO**
- **Ontwikkeling: SLO, CITO**
- **Verspreiding: SBD's, LPC's**
- **Verspreiding: Lerarenopleidingen**

Voordelen

- **Taakverdeling, specialisatie, kwaliteit**

Nadelen

- **Coördinatievragen**
- **Schoolopvatting: leeg en passief**

Twee wijzigingen van het RDD model

Wijziging 1 Bewezen Werking (BW Model)

- *No Child Left Behind* wet
- *Evidence based*
- BW: experimenteergroep en controlegroep; random toewijzing
- Minimaal 2 x 5 scholen
- Effectgrootte min +0.20
- Schoolleiders kunnen BW nagaan
  - Professionalisering onderwijs
  - Betere benutting onderzoek, kwaliteit onderzoek

BW: kennen we onze klassiekers?

Welke studies hebben er toe gedaan, bewezen te werken

- VS voorbeeld
- Tennessee klassegrootte studie 1997
- Perry preschool 1984 (4-jarigen)
- NL voorbeelden?
- Pyramide, kaleidoscoop

- Van Heek Verborgten Talent
- Creemers Effectieve instructie
- Meijnen Achterstanden

Wijziging 2: Kennisgemeenschappen

- **Onderzoek verruimd tot kennis**
- **Onderzoekers produceren kennis, maar ook praktijkbeoefenaren**
- **Scholen en leraren in dubbelrol:**
  - **benutting van onderzoekskennis**
  - **producenten van kennis**
- **Verband van onderzoekers, leerkrachten, beleidsmakers, ontwikkelaars, ondersteuners**
- **Rond bepaald kennisdomein, vakgebied**
- **Bijvoorbeeld: dyslexie, NT2, Hindoestaans-Surinaamse meisjes, mbo electrotechniek**

Advies Onderwijsraad

Kennis van Onderwijs

Acht 'KG's bestudeerd

- **2 casus leerachterstanden: VVE en KEA**
- **2 casus kernvakken: realistisch rekenen en leesonderwijs**
- **2 casus problematisch leerlingengedrag: preventie criminaliteit en sociale competenties**
- **2 casus didactische vernieuwingen: PGO en Studeerbaarheid HO**

Variatie in interne organisatie van kennisgemeenschappen

- **Wie brengt welke soort kennis in?**
- **Welke vormen van kennisuitwisseling**
- **Welke rollen spelen de verschillende kennisproducenten**
- **Welke mate van specialisatie, welke mate van formalisatie?**
- **Wie vervult coördinerende rol?**

Inzichten

- **Afbakening van het domein**
- **Verschillende soorten KG's (los/vast bv)**
- **Afhankelijk doel en situatie**
- **Coördinatie belangrijk**
- **WEB ondersteuning**

Totstandkoming van kennisgemeenschappen

- **Van impliciete naar expliciete kennisgemeenschappen**
- **Beginnen met overzichtstudie (wat werkt?; op het Net zetten)**
- **Naar 100 a 150 KG's?**
- **Wie initieert, coördineert?**

Conditie op schoolniveau:

Kennismanagement: actieve schoolopvatting

Hoe goed zijn wij als school, wat gaat niet goed, wat kan beter?

- ***Populatiegegevens* over leerlingen, leraren, ouders, omgeving**
- **Gegevens over *leren van leerlingen* zoals toetsen, proefwerken, opdrachten**
- **Gegevens over *percepties* wat denken ouders, leraren, leerlingen, wijkbewoners over de leeromgeving**
- **Gegevens over *methoden, programma's*, interventies, klassepraktijken, beoordelingsaanpak**

Conditie op schoolniveau:

aanwezige kennis aanwenden voor verbetering en verantwoording

Gebruik aanwezige kennis

- *Toets- en examengegevens*
- *Primacohort rapportages*
- *Schooluitsnedes via bv Sardes*
- *IST, kwaliteitskaarten*
- *Cito leerlingvolgsystemen*
- *Methodengebonden toetsen*
- *Leerling/ ouder administraties*

- **Leraar-kennisontwikkelaar**

Verhouding tussen RDD model, BW model en KG model

- **Geen zuivere, elkaar uitsluitende modellen!**
- **RDD model en KG model**
  - **Concurrerend resp aanvullend**
- **RDD model en BW model**
  - **Past goed**
  - **Overtuiging door evidentie? In VS: wet erbij!**
- **BW en GK model**
  - **BW model op onderdelen (zoals specifieke programma's; lastig voor school integraal)**
  - **Afhankelijk coördinatie KG's**
  - **Scholen activeren**

Richtpunten en kennismodel

Der PISA SCHOCK

- **Duitsland scoort laag**
- **Land van Goethe & Schiller en von Humboldt nu vlak voor Zimbabwe**
- **Verschillen tussen de Länder (CDU en SPD Länder)**
- **Wat is er aan te doen?**

- **Weten we eigenlijk zelf waarom Nederland beter scoort?**

Waarom Nederland het beter doet?

Vgl de 4 favoriete strategieën (beleidsvoerend vermogen; standaarden; marktwerking; expertise inbrengen)

- **Behoorlijke mate van zelfstandigheid van scholen.**
- **Klimaat van evaluatie, toetsing en beoordeling**
- **Elkaar de maat nemen, concurrentie (verzuilingseffect)**
- **Waarschijnlijk: vroeg beginnen (NL 4 jaar; DL 6 jaar; NL 2/3 jarigen advies) en veel onderwijstijd**

RDD, BW en KG voor scholen maar ook voor landen

Zijn deze vier factoren inderdaad de kenmerkende factoren?

- **BW en KG model samen laten werken:**
- **Wat weten we over hun bewezen werking, hoe werken ze precies?**
- **Nationale en internationale kennisgemeenschappen vormen**
  - **Voor elke nationale factor/ favoriete strategie**
  - **Voor elk EU richtpunt**

Tot slot, belangrijk is

- Weten waar we goed in zijn**
- Weten waarom we daar goed in zijn**
- Deze factoren goed onderhouden (zoals veel onderwijstijd, vgl vakanties)**
- Voorlopig meerdere kennis'modellen' (RDD, BW, KG) benutten: nationaal en internationaal**